

Language

Hello

Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университеті
Философия және саясаттану факультеті
Дінтану және мәдениеттану кафедрасы

Тақырыбы: «*Восстание
масс*»

Орындаған: Ержанова Аружан
Тексерген: Аликбаева.М.Б

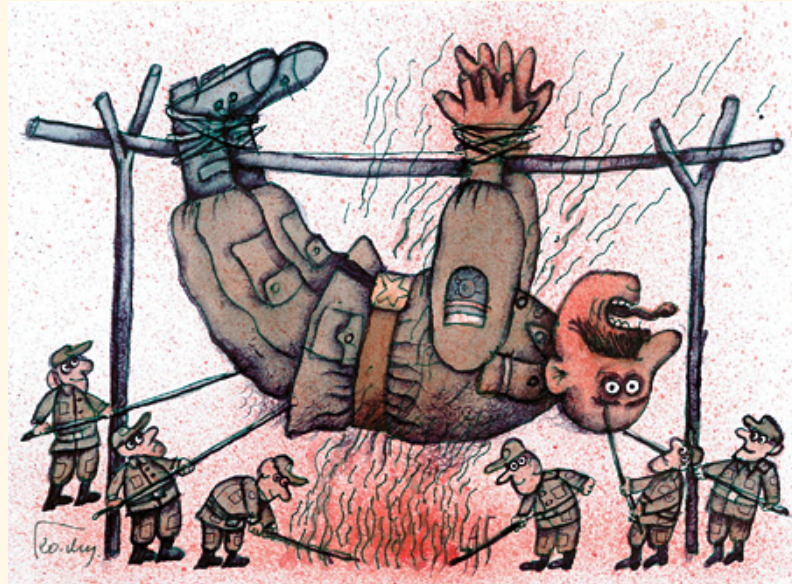
"Массалар көтерілісі" (исп. La rebelión de las masas) – XX ғасырдағы испан философы Хосе Ортега-и-Гассеттің әлеуметтік-философиялық трактаты, қоғамдағы массалар рөлінің өзгеруімен байланысты Еуропаның мәдени дағдарысын сипаттайды. Кітап 1930 жылы Испанияда жарық көрді, 1989 жылы "философия мәселелері" журналында орыс тілінде жарық көрді..

"Массалар көтерілісінде" Ортега-и-Гассет "масса" ұғымына анықтама береді. "Масса - кез-келген адам және кез-келген адам жақсы да, жаман да өзін ерекше өлшеммен өлшемейді, бірақ бәрі сияқты сезінеді, тек көңілсіз ғана емес, сонымен бірге өзінің жеке басына риза[3]". "Масса — бұл ағынмен жүретін және бағдарлары жоқ адамдар. Сондықтан, бұқаралық адам, тіпті оның мүмкіндіктері мен күштері зор болса да, жаратпайды[4]". Автор "жаппай адамды" бүлінген баламен, оның өмірін жеңілдететін барлық нәрсеге деген ризашылықпен салыстырады[5]. Бұл жағдайда Ортега "массаға" "таңдалған азшылыққа" қарсы тұрады. Таңдаулылар, автордың пікірінше, "өзін-өзі жоғары қоятын адамдар емес, бірақ өзіне деген талап шамадан тыс болса да, өзінен көбірек талап ететіндер[3]". "Таңдаулылар-бұл жай ғана жауап бермейді, өмір сүретін және тынымсыз жаттығулар жасайтын жалғыз адамдар.

Джордж Бэнкрофт сұлулықтың өзі шексіздіктің сезінетін бейнесі деп санайды. Сұлулықтың табиғаты-философиядағы ең қызықты құпиялардың бірі. Керемет әмбебап ұғым ма? Адам тартымдылықты жексұрындықтан қалай ажыратады? Біз өзімізді белгілі бір заттарды тарту немесе итермелеу ретінде қабылдауға бейімдей аламыз ба? Әрбір философ ерте ме, кеш пе осы маңызды сұрақтарды сұрайды. Бұл термин сұлулықты қабылдау философиясындағы іргелі терминдердің бірі болып табылады. Эстетикалық сезімдер-бұл адамның сыртқы әлем объектілерінің сұлулығын қабылдау арқылы туындаған тәжірибесі. Адам табиғаттың әдемі суреттерін, қаланың сұлулығын тамашалап, вокалды және аспаптық композицияны тыңдап, осындай рахат ала алады. Мұндай сезімдер көркем шығармаларды оқуды, биді немесе гимнастикалық жаттығуларды орындауды тудырады. "Сұлулықтың өзі - шексіздіктің ақылға қонымды бейнесі", - деді Американдық тарихшы Джордж Бэнкрофт (1800-1891). Сұлулық табиғаты-философияның ең қызықты құпияларының бірі. Сұлулық әмбебап па? Мұны біз қайдан білеміз? Біз мұны қалай қабылдауға бейім бола аламыз? Әрбір ірі философ осы мәселелермен және олардың пікірлестерімен, соның ішінде Платон мен Аристотель сияқты ежелгі грек философиясының ұлы қайраткерлерімен айналысты.

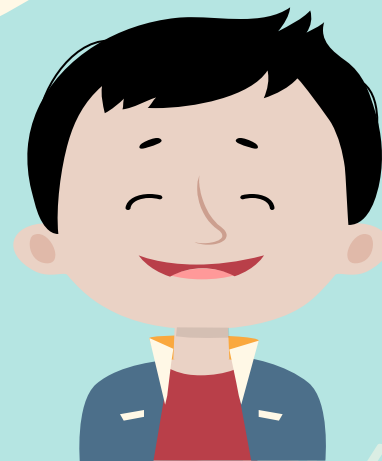

Beauty itself is but the sensible image of the infinite. Сұлулықтың өзі шексіздікті сезімдік қабылдау ғана. Джордж Бэнкрофт, Американдық тарихшы және дипломат

. Испан философы жақсы ұйымдастырылған қоғамда "масса" өздігінен әрекет етпейді деп санайды және ол оның рөлін осылай сипаттайды: "Ол бұқаралық болуды тоқтатқанша немесе, кем дегенде, оған ұмтыла бастағанға дейін оны басқаруға, тәлім беруге және өкілдік етуге арналған. Бірақ ол оны өздігінен жүзеге асыра алмайды. Ол сайланған азшылықтардан шыққан ең жоғары нәрсені ұстануы керек. Бұл бірқатар бақылаулар мен болжамдардың жеке тұжырымы емес, әлеуметтік "физика" заңы Ньютонға өзінің өзгермейтіндігі бойынша сәйкес келеді

Хосе Ортега-и Гассет қазіргі дәуірді бұрын-соңды болмаған мүмкіндіктер дәуірі деп сипаттайды. Әлемде бәрі көп болды: "сіз ойлағаныңыздың, тілегіңіздің, жасауыңыздың, жойылуыңыздың, табуыңыздың, пайдалануыңыздың немесе қабылдамауыңыздың бәрі[11]".

Адамдардың өмір сүру деңгейі де, тауарларды таңдау да айтарлықтай өсті. "Сөрелерде болмайтын нәрсені елестету қиын, керісінше – ондағы барлық нәрсені елестету мүмкін емес[11]". Философ қазіргі өмірді құлдырау деп атауға болмайтынын жоққа шығармайды, бірақ сонымен бірге ол монетаның артқы жағын да көрсетеді.

MOCKUP

UAG
E

ҚОРЫТЫНДЫ

"Жаппай көтеріліс" кітабы 1930 жылы жарық көрді, бірақ Хосе Ортега-и Гассет талдаған Еуропаның әлеуметтік, мәдени және рухани жағдайының мәселелері бүгінде өзекті. Автор өзінің назарын болашаққа аударғандықтан [29], ол кейбір тенденцияларды болжай алды. Мысал ретінде оның дәйексөзін келтіруге болады: "осы уақытқа дейін халықтар деп аталған бірлік шамамен бір ғасыр бұрын өзінің шыңына жетті. Олардың біреуінен басқа ештеңе жоқ-оларды жеңу[33]". Осылайша, Хосе Ортега и Гассет өзінің қорытындысымен Еуропаның еуропалық интеграцияның пайдасына мүмкін болатын таңдауын болжады..

ПАЙДАЛАНҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Хосе Ортего и Аластер МакИвен (ред.). «История красоты». Нью-Йорк: Random House, 2010.

Грэм, Гордон. «Философия искусств: введение в эстетику». 3-е изд. Лондон: Тейлор и Фрэнсис, 2005.

Сантаяна, Джордж. «Чувство красоты». Нью-Йорк: Рутледж, 2002.

HELLO

DISORDERS

НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ!

